

fieret salua ois' caro. **M**odo lectus est: de dieb' tribulationu'. Quasi eni vn' ho' rogat deu': membra christi: corp' christi: vbiq' diffusu': vn' medic': vn' paup': qz' ille pauper: qui diues paup' factus est: de quo ait **Apl's**: Cu' diues esset: paup' fact' e': vt ipi' paup'rate vos ditarem: veros paupes ditat: falsos diuites paup'at. Clamat ad euz a finib' terre: ad te clamaui: cu' tederet anima mea. **V**eniēt dies tribulationu': et maloz tribulatioes veniēt sicut dic' scriptura: et quātū accedit dies: augent' tribulationes. **N**emo sibi p'mittat: qd' euāgelium non p'mittit. **F**rates mei obsecro vos: attendite scripturas n'ras: si aliqd' sefellerūt: si aliquid dixerūt. et aliter accidit q' dixerūt: **N**ecessesse est vt vsq' i finē sic fiāt oia quē admodū dixerūt. **N**ō nobis p'mittunt scripture nostre in hoc secl'o: nisi tribulatioes: p'ssuras: angustias: augmēta dolor: abūdatiā tēptationuz. **A**d ista nos p'cipue parem': ne imparati deficiam': **V**e pregnantib': et māmātib': mō audistis. **P**regnātes sunt qui spe intumescūt: māmātes aut: id est lactātes q' iā adepti sūt qd' p'cupierāt. **E**tenī mulier in spe p'gnans tumet filij: nōdū videt filiū: que aut lactat amplectit' qd' sperabat. **E**rgo similitudinē (vbi grā) ponam'. **B**ona est ista villa vicini: **S**i mea esset: adiungerē illā et facerē de isto fundo et de illo vuitatē. **A**mat et auaritia vnitates: qd' amat bonum est: sed vbi amādū sit nescit. **E**cce p'cupiuit villā p'rimi: sed iste prim' diues ē: nō indigēs: hīs honorē: hīs etiā potentia: a cui' forte etiā potentia tibi metuendū sit: nō de ill' fundo aliqd' sperādū. **N**ihil sperās nō p'cepit: non est pregnantis anima. **S**i vō iuxta vicin' sit paup': q' vel i necessitate posit' est vt possit v'edere: vel p' mi pōt vt cogat v'edere: inijcit ocul': sp'at villā: imp'gnata ē aia: sperat se posse adipisci villulā et possessionē vicini paup'is. **E**t cu' patit iste paup' n'citatē: veit ad ditiorē vicinū suū: cui forte obsequi solet: cui deferre: cui veniēti assurgere: quē inclinato capite salutare: da mihi rogo te: patior necessitatē: virgeor a creditore. **E**t ille: non habeo mō in manib': si velit v'edere haberet. **A**gnoscim' hoc. **F**ueit in nobis: iā nō sint in nobis. **N**ōne besterno virim': et hodie viuim': **E**st corrigēdi locus: nōdū facta est illa disijctio: alioz ad dexterā: alioz ad sinistrā. **N**ōdū apud inferos sum': vbi diues ille fuit: sitiēs et stillā desiderās.

Audiam' cū viuim': corrigamur: nō speremus res alienas: et ipregnari tumeam': nec pueniam' ad illas: et eas adipiscendo tanq' filios osculemur. **V**e eni pregnantibus et māmātib' in illis diebus. **M**utādū est cor: leuandū est cor: nō h' habitādū corde. **H**ec mala regio ē. **S**ufficiat qd' adhuc carne hic esse necesse est: qd' nō est necesse nō fiat: sufficiat diei malicia sua: fursū corda habeam'. **S**i resurrexistis cū christo dic' fidelibus: corp' et sanguinē dñi accipientib' dic': **S**i resurrexistis cū christo: q' sursum sunt sapite: vbi chust' est i dextera dei sedēs: que sursum sūt q'rite nō que sup' terrā. **M**ortui eni estis: et vita vestra abscondita est cū christo i deo. **N**ō eni apparet qd' vobis p'missū est: et iā paratū est: sed nō videtis. **I**mp'gnari vis: hinc imp'gnare: ipsa sit spes tua: cert' erit part' tuus: nō erit abortiuus: nō t'p'alis: amplecteris qd' pepereris ieternū. **S**ic eni p' **E**saia dicit: **C**ōcepim' et parturim' spiritū salutis. **E**rgo retro ē et nō dat mō: sed dabitur. **Q**uāta data sūt fratres mei: quis illa nūerat scdm scripturas: **I**bi scriptū est de eccl'ia: et videt quia est. **I**bi scriptū est de idolis: qz' non erūt: et videt qz' nō sunt. **I**bi scriptū est qz' p'dituri erāt iudei regnū: et videt. **I**bi scriptū est de hereticis: qz' futuri erant et videt. **I**bi scriptū ē et de die iudicij: **I**bi scriptū est et de premio bonoz et de pena maloz. **I**n omnib' deū fidelē iuenim': in vltimo deficiet et fallit. **B**is curā hēbit mei. **A**diutor me' et p'tector meus tu es: deus meus ne tardaue'ris. **N**isi minorarent dies illi: nulla caro p'duraret: sed p'pter electos breuiabūt. **B**is illi erūt tribulatiois: sed nō tam longū q' sperant. **C**ito illi trāsibūt: req'es veniēs nō trāsibit: q'q' longū fieri debuit maluz pro infinito bono.

Explicit Tractatus de p's. XXXIX

Incipit Tractatus de p's. XL

Prefatio.

Quonia solēnis dies martyri illu'xit: p'pter gloriā passiois christi impator' marty'z: q' sibi nō pep'cit militib' imperans pugnā: sed prior pugnauit: prior vicit: vt pugnantes exemplo suo hortaretur: et maiestate sua adiunaret: et p'missione coronaret: audiam' aliqd' in isto psalmo qd' p'tineat ad eius passionē. **C**ōmēdamus aut' sepi' nec nos piget iterare quod vobis vtile est retinere: dñm nostrū **I**esuz christū: plerūq' loqui ex se: id est ex p'sona.

sua qđ est caput nostrū : plerūq; ex psona
 corpis sui qđ sum⁹ nos z ecclia ei⁹: s̄ ita q̄si
 ex vni⁹ hoīs ore sonare verba: vt intelliga
 m⁹ caput et corpus in vnitāte integritatis
 cōsistere: nec separari abinuicē tāq; cōiu
 giū illō: s̄ qđ dictū ē: Erūt duo i carne vna.
 Si ḡ aḡscim⁹ duos in carne vna: aḡscam⁹
 duos i voce vna: p̄mo qđ legenti r̄ndētes
 cātāuim⁹: quāq; d̄ medio psalmi sit: hīc tñ
 fmōis ducam⁹ exordiu. **Inimici mei di
 xerūt mala mihi: qñ moriet et peri
 bit nomē eius.** Persona ē hec dñi no
 stri Jesu christi: sed videte si nō ibi intelli
 gūt et mēbra. **Victū est z hoc cū ipse dñs**
noīter hīc in terra in carne ābularet. Lum
 eni viderēt multitudinē sequi auctoritatez
 eius: et diuinitatē et maiestātez miraculis
 p̄ntatā: cū hūc viderēt iudei: s̄ quib⁹ ipse
 dñs similitudinē posuit qz dixerūt: h̄ ē heres
 venite occidam⁹ eū z nostra erit hereditas:
 dixerūt apđ semetipos: id est inter se: vñd
 pōtifici illi⁹ Caiphe vox ē: videtis qđ tur
 ba multa eū seq̄t: z seclm̄ post illū abijt: si
 dimiserimus eū viuere: venient romani et
 tollēt nobis et locū z gentē: expedit vt vn⁹
 moriat hō qđ tota gēs pereat. Euāgelista
 aut vba nesciētis qđ diceret: exposuit nob̄
 z ait: **Hoc aut nō a se dixit: sed cū esset pō
 tifer pphetavit: qz optebat eū mori p po
 pulo z gente.** Tñ illi cū viderēt populum
 post illū ire dixerūt: qñ moriet z pibit no
 mē eius: id cū occiderim⁹ eū: iā nomē eius
 nō erit in terra: nec seducet aliquos mortu
 us. S̄ ipa ei⁹ interfectiōe intelligēt hoies
 qz hoies seq̄bāt: qz n̄ erat i eo spes salutē: z
 deserēt nomē ei⁹ z n̄ erit. **Mortu⁹ ē z n̄ pe
 riit nomē ei⁹ s̄ semiatū ē nomē ei⁹.** **Mortu
 um ē: s̄ ḡnū fuit qđ mortificato seges p̄tinuo
 exurgeret.** **Glorificato ḡ dño nostro Jesu
 christo: ceperūt mltomagis: multoq; nūe
 rosius credere in illū: z ceperūt mēbra eius
 audire qđ caput audiebat.** **Jā ḡ dño nro
 Jesu christo in celo p̄stituto: z ipō in nobis
 in terra laborāte: dixerūt adhuc inimici ei⁹:
 qñ moriet z pibit nomē ei⁹.** **Hic em̄ p̄secu
 tiōes diabol⁹ in ecclia p̄citauit ad p̄dēdū
 nomen christi: nisi forte putatis frēs qz illi
 pagani qñ seuebāt in christianos: nō b̄ si
 bi dicebāt delere nomē christi de terra: vt
 moreret iterū christ⁹: nō in capite sed i cor
 pore suo: **Occisi sūt z martyres ad mltipli
 candā eccliam: valuit sanct⁹ sanguis effu
 sus semiatōe: accessit z mors martyru: p̄
 ciosa i p̄spectu dñi mors iustoz ei⁹: **Adul******

tiplicati sūt magis magisq; christiani: z nō
 est impletū qđ dixerūt inimici: qñ moriet z
 pibit nomē ei⁹. **Adhuc z mō dicit. Sedēt
 pagani z cōputāt sibi ānos: audiūt fanati
 cos suos dicētes: aliqui christiani nō erūt:
 z idola illa coli habēt: quēadmodū antea
 colebant.** **Adhuc dicit: qñ moriet z pibit
 nomē ei⁹.** **Bis victi vel tertio sapite.** **Mortu
 tu⁹ ē christ⁹: nō periit nomē ei⁹: mortui sūt
 martyres: mltiplicata est magis ecclia: cre
 scit p̄ oēs gētes nomē christi. **Qui d̄ morte
 sua z d̄ resurrectiōe sua p̄dixit: qđ d̄ mortib⁹
 scōz martyz z d̄ corona p̄dixit: ipse z d̄ ec
 clesia sua futura p̄dixit.** **Si verū dixit bis:
 tertio mentit⁹ est: **Vanū ē ḡ qđ creditis s̄
 illum: meli⁹ est vt credatis in illū: vt intelli
 gatis sup egenū z paupē: qñ paup fact⁹
 est cū diues esset: vt ipsius inq̄t paup̄tate
 vos ditaremini. **Hūc aut qz paup fact⁹ est
 p̄temit z dicit: **Hō erat. quid erat: **Mortu
 tuus est: crucifixus est. **Hoīem colitis: i ho
 minē spem habetis: mortuū adoratis. **Fal
 leris: intellige sup egenū z paupem: vt i il
 lius paup̄tate diues efficiaris. **Quid est i
 telligere sup egenū z paupē: **Et ipm̄ chri
 stū egenū z paupem accipias: dicētē in
 alio psalmo: **Ego aut egen⁹ z pauper sum
 dñs curā habet mei. **Quid ē intelligere su
 per egenū z paupem: **Quia semetipm̄ exi
 naniuit formā serui accipiēs i similitudinē
 hoim factus: z habitu iuēt⁹ vt hō. **Diues
 apud patrē: z paup apud nos. **Diues i ce
 lo: paup in terra: **Diues deus: paup hō.
**Hoc te ḡ turbat: qđ hoīem vides: qđ car
 nē intueris: qđ mortē respicis: qđ crucē ir
 rides: hoc te turbat: intellige sup egenū z
 paupē. **Quid est hoc: **Intellige qz vbi ti
 bi exposita est infirmitas: ibi latet diuitas.
**Diues: qz sic est. **Paup: qz tu sic eras. **S̄
 tñ paup̄tas ipsius: diuitie n̄ se sunt. **Quō
 stultū ipi⁹: sapiētia n̄ra ē: **Quō infirmitas
 ipsius: fortitudo n̄ra est. **Quō mortalitas
 ipsius: immortalitas n̄ra est. **Qui sit pauper
 attēde: **Hō eū ex alioz paup̄tate metiar⁹.
**Implere veit paupē: qđ paup effectus est.
**Propterea aperi sinū fidei: suscipe paup
 em: ne paup remaneas.**

Expositio psalmi.

Beat⁹ qui intelligit sup ege
 nus et paupem: in die mala
 liberabit eu dñs. Veniet euz
 dies mala. Velis nolis: veniet. Dies iudi
 cij aderit: mala dies: si nō intelleris sup
 egenū z paupem. Qđ enī mō nō vis cre

iam difficile decipit: laudādo christum co-
natur decipe. Antea quid dicebat: Quae
colitis: Iudeum mortuū: crucifixū: nullū
momentū hominē: qui non potuit a se mortē
depellere: Ubi in noīe ei⁹ vidit currere ge-
nus humanū: vidit qz in noīe crucifixi tē-
pla subuertit: idola frangit: sacrificia ex-
tinguit: et hec oīa p̄dicta in p̄phet̄ attēdū
tur: ab hoīb⁹ admiratiōe stupētib⁹ et clau-
dentib⁹ iā cor aduersus vitupationē chri-
sti: induit se laudibus christi: et cepit a fide
alio mō defrere. Magna lex ē christiana:
potens lex illa diuina ineffabilis: sed q̄s il-
lam implet: Implet hoc in noīe saluatoris
n̄ri: cōculcāns leonē et draconē. Apte re-
prehēdēdo fremebat leo: astute laudando
insidiat draco. Veniāt ad fidē q̄ dubitat:
nō dicāt q̄s hoc implet: Si de virib⁹ suis p̄su-
mūt: nō implebūt. Presumēdo d̄ gr̄a dei cre-
dāt: p̄sumēdo veniāt: adiuuādi veniāt nō
iudicādi. Uiuūt oēs fideles in noīe christi:
quisq̄ p̄ gradu suo implēs p̄cepta christi:
siue iuges: siue celibes et virgines. Uiuūt
quātū donat d̄ns eis viuere: neq̄ de suis
viribus presumunt sed nouerunt se in illo
debere gl̄ari. Quid enim habes qd̄ nō ac-
cepisti: Si aut̄ accepisti qd̄ glorianis quasi
nō acceperis: Noli dicere mihi: quis illd̄
implet: Ille in me implet qui venit diues
ad paup̄em: pauper quidem ad paup̄em:
sed plen⁹ ad inanē. Hec cogitās qz intelli-
git sup̄ egenū et paup̄em: et nō aspernat pau-
pertatē christi: intelligat diuitias christi: sit
beat⁹ in terra: et nō tradet̄ in man⁹ inimici sui
volētis ei psuadere vt de⁹ nō colat nisi p̄-
pter celestia: diabol⁹ colat p̄pter terrena.
Nō tradat eū in man⁹ inimici ei⁹. D̄ns
opē ferat illi: S; vbi: forte in celo: for-
te in vita eterna: vt restet colēdus diabol⁹
p̄pter inopiā terrenaz: p̄pter necessitates
h⁹ vite. Absit. Promissionē habes vite p̄-
sentis et future: ille ad te venit in terrā p̄ quē
factū est celū et terra. Beniq̄ attēde qd̄ di-
cat: d̄ns opē ferat illi. Sup̄ lectū dolo-
ris eius: Lectus doloris infirmitates car-
nis. Ne dicas nō possum tenere et portare
et frenare carnē meā: adiuuans vt possis.
D̄ns opē ferat tibi sup̄ lectū doloris tui.
Portabat te lectus: nō tu portabas lectū:
sed paliticus int⁹ cras: adest q̄ dicat tibi:
tolle grabatū tuū et vade in domū tuā. Bo-
min⁹ opē ferat illi sup̄ lectū doloris ei⁹. Et
ad ip̄m d̄nm̄ conuertit se: tanq̄ q̄rere. Qua-
re ergo cū opē ferat nobis d̄: tāta mala pa-

timur in ista vita: tāta scādala: tātos labo-
res: tantā inquietudinē carnis et seculi: Con-
uertit se ad deū: et tāq̄ p̄siliū medicie eius
nobis exponēs. Totū stratū ei⁹: inq̄t:
vertisti in infirmitate eius. Quid
est totū stratū eius vertisti in infirmitate ei⁹:
p̄per stratū intelligit aliqd̄ frenū. Dis aīa
infirma in hac vita querit sibi aliqd̄ terre-
num vbi req̄scat: qm̄ intentionē laboris et
mētis extēte in deū difficile pōt p̄petuo to-
lerare: aliqd̄ sibi in terra coquunt vbi req̄-
scat: et quodā mō pausatōe quadā recū-
bat: veluti sunt ista que diligūt et inocētes.
Neq̄ em̄ de cupiditatib⁹ maloz nunc lo-
quēdū est: quia mlti acquiescūt in theatr̄:
multi acquiescūt in circo: in amphitheatro:
multi acquiescūt in alea: multi in luxuria
popinaz: multi in libidine adulterioz: mlti
in violentijs rapinaz: multi in dolo et in-
sidijs fraudiū: Acq̄scunt in his oib⁹ ho-
mines. Quid est acquiescūt: Belectant il-
lic. S; remoueam⁹ hec oīa: et ad inocētem
hoīez veniam⁹. Acquiescit in domo sua: in
familia sua: in cōiuge: in filijs: in paupertate
in p̄diolo suo: in nouella manib⁹ suis cōsi-
ta in edificio aliquo suo studio fabricato.
Acquiescūt inocētes in his: sed tamē de⁹
volēs nos amorē nō habere nisi vite eter-
ne: et istis velut inocentib⁹ delectationib⁹
miscet amaritudines: vt et his patiamur tri-
bulationes: et vniuersum stratū n̄m̄ v̄tat in
infirmitate n̄ra. Vniuersū stratū eius ver-
tisti in infirmitate eius. Nō hoc cōquerat
qm̄ in his q̄ inocenter habz: patit̄ aliq̄s tri-
bulationes: Bocet̄ amare meliora p̄ ama-
ritudinē inferior: ne viator tendēs ad pa-
triam: stabulū amet p̄ domo sua. Vniuer-
sum stratū eius vertisti in infirmitate eius.
S; quare iste: Quia flagellat omnē filiū
quē recipit. Quare ista: Quia peccāti ho-
mini dictū est: In labore vult⁹ tui edes pa-
nē tuū. Ergo qz correptionēs istas in quib⁹
vniuersum stratū n̄m̄ vertit̄ in infirmitate
nostra: agnoscere debet homo p̄pter pctā
se pati: cōuertat se et dicat qd̄ seq̄t. Ego
dixi d̄ne miserere mei: sana animā
meā qz peccavi tibi. O d̄ne in tribula-
tionib⁹ meis me exerces: flagellādū iudi-
cas oēs filiū quē receptur⁹ es: q̄ nec vnico
peccasti. Ille quidē sine pctō flagellat⁹ ē:
Ego aut̄ dico: miserere mei: sana aīaz meā
qz peccavi tibi. Si sectus est qui putredi-
nē nō habebat: si medicina ip̄a n̄ra ignem
medicinalē nō respuit: patienter ferre debe

Alia lra.
† vniuersū.
† vertisti.

mus vrentē medicū ⁊ secantē: id est oibus tribulationib⁹ nos excercētē ⁊ a pctō sanātem. Plane cōmittam⁹ nos medici manū: nō em̄ errat vt sanū p putre secet. Nouit qđ inspicit: nouit vitū qđ ipse fecit naturam: qđ ipse nō pdidit qđ de nostra cupiditate accessit discernit: Scit se sano homini pceptū dedisse: ne languorē incurreret: dixisse in paradiso: hoc māduca: ⁊ hoc noli. Nō audiuit sanus medici pceptum: vt nō caderet: audiat vt egrotus vt surgat: Ego dixi dñe miserere mei: sana aīam meā: qđ peccaui tibi. In fact⁹ meis: in peccatis meis nō accuso fortunā: nō dico hoc mihi fecit fatū: non dico: adulterū me fecit venus ⁊ latronē me fecit mars: ⁊ auax me fecit saturn⁹: Ego dixi dñe miserere mei: sana aīam meā: qđ peccaui tibi. Nunqđ hoc christus: Nunqđ hoc caput illud nrm sine peccato: Nunqđ ille qui ea qđ nō rapuit exolebat: Nunqđ ille solus ī mortuis liber: Liber em̄ ī mortuis: qđ sine pctō: qđ oīs qđ fac peccatū seru⁹ ē pcti. Nunqđ ergo ipse: imo ipse ex membris suis: qđ vox mēbroꝝ ipsi⁹ vox ipi⁹: qđ ⁊ vox capitis nri vox nostra: In illo em̄ eram⁹: qñ dicit: Tristis est aīa mea vt qđ ad mortē. Nō em̄ timebat mori: qui venerat mori: aut recusabat mori: qui potestatem habebat aīam suā ponēdi: ⁊ potestatem habebat iterū sumēdi eā. sed loquebant mēbra in capite: ⁊ loq̄batur caput p mēbris: In illo ergo vocē nram inuenim⁹: sana aīam meā qm̄ peccaui tibi. In illo em̄ eram⁹ cū dixit: deus meus deus me⁹ vt qđ me dereliquisti: In ipō em̄ psalmo vbi capite hic versus est: psequēter dicit: verba delictorū meorū. Quorū delictorū in illo: nisi qđ vetus homo noster siml crucif⁹ est cū illo: vt euacuaret corp⁹ peccati: ⁊ vltra nō seruiamus pctō: Ad illū ⁊ in illo dicamus: Ego dixi dñe miserere mei sana aīam meā quia peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala mihi: qñ moriet⁹ ⁊ pibit nomē eius: Jam ista dixim⁹: ⁊ hic cepimus: vt ⁊ alia dicam⁹. Nō opus est iterare: quod tam recētī sermone ipressū est auribus ⁊ cordib⁹ vestris. **Et ingrediebant vt videret:** Qđ pass⁹ ē christ⁹: patit ecclia: qđ passus est caput patiunt⁹ ⁊ mēbra. Nunqđ em̄ hū⁹ ē maior dño suo: aut discipulus sup magistrū: Si me inq̄t psecuti sunt ⁊ vos psequēt. Si patrē familias beelzebub vocauerūt: quātomagis domestici eius. Ingredebant vt videret. Judas

Alia fra.
t ingrediebatur
vt videret

ille ad caput nostrū erat: ad caput nostrū ingrediebatur vt videret: id est vt exploraret vt nō haberet qđ crederet: sed vt iueneret quod proderet. Ecce ingrediebatur ille vt videret: ⁊ hoc exemplū in capite nro ppositum est: Quid illa mēbra post assumptionem capitis nostri: Nōne dicit Ap̄ls paulus ppter sbintroductos falsos fratres: qđ subintroierūt pscultare libertatem nram: Ergo ⁊ isti ingrediebant vt videret. Sunt enī hypocrite simulatores mali: adiūgēt se ficta caritate: captantes oēs motus: oīa verba sanctorū: in omnib⁹ laq̄os inquirentes. Et quid illis sit: Quidete quid sequit. **Alia locutu est cor eorū.** Id est loquunt quasi ficta dilectione. **Alia locutu est qđ loquunt:** verū nō est: solidū non est. Et qđ captat vñ inueniāt accusationē: quid ait: **Cōgregauerūt iniquitatem sibi.** Parātes enim calūnias inimici: quasi magi sibi vident: qđ hnt qđ accusent. Sibi cōgregauerūt iniquitatē. Sibi inq̄t nō mihi. Quō iudas sibi nō christo: sic ⁊ simulatores: ecclesie sibi nō nob: qđ de illis ⁊ alibi dicit: ⁊ mēta est iniquitas sibi. **Cōgregauerunt iniquitatē sibi:** ⁊ quia intrauerūt vt videret. **Egredebant foras: ⁊ loq̄batur:** Ille qui intravit vt videret: egrediebatur foras ⁊ loquebatur. Utinā int⁹ esset ⁊ vera loqueret: nō exiret foras vbi falsa loquit. Traditor est ⁊ psecutor est: egressus foras loquit. Si ad mēbra christi ptines: veni introeas ad caput. **Tolera zizania si triticū es: tolera paleam si frumentum es: tolera pisces malos intra retia si pisci bonus es.** Quare ante tps vētilationis auolasti: Quare an tps messis etiā frumta eradicasti tecū: Quare anteq̄ ad lit⁹ venires retia dirupisti. **Egredebant foras ⁊ loquebantur. In idipm. Aduersū me susurrabāt oēs inimici mei: Aduersus me oēs in idipm: q̄nto meli⁹ mecū ī idipm** Quid ē aduersū me ī idipm: Uno p̄silio: vna p̄spiratione. **Christ⁹ ergo loquit eis: p̄sensit aduersū me: p̄sentie mihi. Quid aduersus me: quare nō mecum: Idipm si semp haberetis: nō vos in scismata diuideritis. Ap̄lus em̄ dicit: Obsecro vos fr̄es: vt idipm dicatis oēs: ⁊ nō sint in vob scismata. In idipm aduersum me susurrabāt oēs inimici mei. Aduersū me cogitabant mala mihi. Sibi pon⁹: qđ cōgregauerūt iniquitatē sibi. Si ideo mihi: quia ex aīo suo p̄dēdi sūt. Nō em̄ qđ nihil face**

Alia fra.
t loq̄bat
t eius

Alia fra.
t Cōgregauerunt

Alia fra.
t egrediebatur
t loquebatur

Alia fra.
t loq̄bat
t eius
Alia fra.
t Cōgregauerunt
Alia fra.
t egrediebatur
t loquebatur

re potuerunt: nihil facere voluerunt. Nam et diabolus christum extinguere concupiuit: et Judas christum occidere voluit. Occiso autem christo et resurgente: nos uiuificati sumus: diabolo autem et iude merces male uoluntatis reddidit: non in se salutis. Nam ut noveritis ex aho quibus pedendum ad retributionem vel premij vel pene: inuenimur hoies bonum dixisse cuidam: et tale bonum quod nos optamus: et tamen maledicos appellatos: quoniam a ceco illo quodam iam illuminato: et corpe et corde uiuebant iudei: uidentes corpore et corde ceci. Aut illis idem iam uides: Numquid et vos discipuli eius uultus esse? Et illi inquit euangelista: maledixerunt ei dicentes: tu sis discipulus eius. Hoc nobis oibus eueniat quod ille maledicendo dixerunt. Maledictio ista appellata est ex maliuolo errore dicentium: non ex aliquo malo uerborum. Quo aho dixerit: non quod dixerit attedit: qui eos maledixisse narravit: Aduersum me cogitabant mala mihi. Et que mala christo: quod mala in martyribus? Dia in bonum uertit deus. Verbum iniquum disposuerunt aduersus me: Quale uerbum iniquum? Ipsum caput attende. Occidam eum: et infa erit hereditas: Stulti quomodo uestra erit hereditas: quia occidistis eum: Ecce et occidistis eum: et ustra non erit hereditas. Numquid quod dormit non adiciet ut resurgat. Quomodo vos exultastis occidisse eum: ille dormiuit. Bicit enim in alio psalmo. Ego dormiui. Illi se uerunt et occidere uoluerunt: ego dormiui. Nam si noluissem: non dormissem. Ego dormiui: quia preteritum habeo ponendi aiam meam: et preteritum habeo iterum sumendi eam. Ego dormiui et somnum cepi: et exurrexi: Seuinat ergo iudei: terra tradat in manum impij: caro permittat in manibus persequenti: suspendant in ligno: clauis transfigant: lancea perfodiunt: numquid qui dormit non adiciet ut resurgat? Ut quod dormiuit: Qua adam forma erat futuri: et Adaz dormiuit: quoniam de latere eius Eua facta est. Adam in figura christi: Eua in figura ecclesie: uerum est appellata mater uiuorum. Quomodo fabricata est Eua: Bui dormiret Adam. Quomodo de latere christi sacramenta ecclesie profuxerunt? Cum dormiret in cruce. Numquid qui dormit non adiciet ut resurgat? Et uerum dormiuit: Ex illo quod ingressus est ut uideret: et congregauit iniquitatem sibi. Ecce enim homo pacis mee in quem sperauit: quod edebat panes meos ampliauit super me calcaneum. Erexit super me pedem: et calcare me uoluit. Quis est iste homo pacis ipsi? Judas.

Et in illum christus sperauit: quia dixit: in quem speraui. Nonne illum ab initio nouerat? Nonne antequam nasceretur futurum sciebat? Nonne oibus discipulis suis dixerat: Ego uos duodecim elegi: et unus ex uobis diabolus est? Quomodo in illum sperauit: nisi quia in membris suis ipse est: et quod multi fideles de iuda sperauerunt: hoc in se transfigurauit dominus. Quomodo enim uidebant iudam multi qui crediderunt in christum ambulare inter duodecim apostolos: sperabant in illum aliquid quia talis erat quales et ceteri. Christus enim quia in membris suis erat hoc sperantibus: quomodo in illis est esurientibus et sitientibus: quomodo dixit: esuriui: sic dixit speraui. Proinde sic hic illi dicamus: domine quando sperasti: quomodo illi dictum est: domine quoniam esuristi. quomodo nobis ibi dixit: cum unus ex minimis meis fecistis mihi fecistis: sic potest dicere: cum unus ex minimis meis speraui ego speraui. In quem speraui? Homo pacis mee in quem speraui: qui edebat panes meos. Quomodo ipsum ostendit in passione de istis uerbis prophetie. Per buccellam illum designauit: ut appareret de illo dictum: qui edebat panes meos. Rursus quomodo uenit ut traderet eum: osculum illi dedit: ut appareret de illo dictum: homo pacis mee. Tu autem domine miserere mei: Hoc ex forma serui: hoc ex persona inopis et pauperis. Beatus enim qui intelligit super egenum et pauperem. Ad miserere mei. Et resuscita me et reddam illis. Videte quomodo dictum est: iam factum est. Occidit enim christum iudei ne perderet locum. Illo occiso perdidit locum: eradicato regno dispersi sunt. Suscitatus reddidit illis: reddidit ad admonitionem non dum ad damnationem. Ciuitas enim illa in qua fremuit populus tamquam leo rapiens et rugiens: exclamans crucifige: crucifige: eradicatis inde iudeis christianos huiusmodi: a iudeo nullo inhabitat. Placata est ibi ecclesia christi: uerum eradicata sunt spine synagoge. Proinde uere ignis eorum exarsit: sic ignis in spinis: dominus autem tamquam lignum uiride erat. Hoc ipse ait quomodo plangebant quodam mulieres ueluti mortuum christum: Nolite flere super me: sed super uos ipsas flete. et super filios uestros: ex hoc predicat: suscita me et reddam illis. Si enim in uiridi ligno hec faciunt: in arido quod fiet? Quomodo possit uiride lignum sumi ab igne spinarum? Exarsit enim uelut ignis in spinis. Ignis spinas consumit: et cuiusque uiridi ligno adhibet difficile accedit. Humor enim ligni resistit flame lente et marcidet: tamen idonee ad consumendas spinas. Et suscita me et reddam illis. Ne forte sane fratres minimus potest

Alia lra. pstituerunt t aduersu

Alia lra. t retribuam t eis

Alia lra. t Etenim t quo. t agicauit t plataros.

tentē filiū q̄ patrē putetis: ex eo q̄ dixit: suscitā me: q̄ ip̄e se suscitāre nō possit: b̄ enī suscitāuit qd̄ mori poterat: id est caro mortua est: caro suscitata ē. Ne tñ putet q̄ de us p̄r christi potuit suscitāre christū: id est carnē filij sui: et ip̄e christ⁹: cū v̄bum sit dei equale p̄ri: nō poterat carnē suā suscitāre: audite ex euāgelio: Soluite tēplū h̄: et in tri duo suscitābo illud. Hoc autē euāgelista ne etiā inde dubitarem⁹: dicebat: in q̄t d̄ tēplo corpis sui. Et resuscitā me et reddam illis.

In hoc cognoui qm̄ voluisti me: qm̄ nō gaudebit inimic⁹ meus sup me. Quia gausi sūt iudei: qm̄ vidēt christū crucifixū: implese se arbitrati sūt volūtātē nocēdi: effectū fruct⁹ seuitie sue. Vidērūt xpm̄ in cruce p̄dētē: agitauerūt caput: si fili⁹ dei ē descēdat d̄ cruce. Nō descēdebat q̄ posat: nō potētā demonstrabat: s̄ patientiā docebat. Si em̄ h̄ illi dicētib⁹ d̄ cruce descēderet: q̄si insultātib⁹ cessisse videret: et victus opprobria tolerare nō potuisse crederet: maḡ māsit in cruce illi insultātib⁹: fix⁹ illis nutātib⁹. Iō enī et caput agitabant: q̄ vō capiti nō iberebāt. Vocuit nos plane ille patientiā. Nā qd̄ ē forti⁹ fec̄ q̄ noluit face re qd̄ iudei puocabāt: Nō est em̄ potētus de sepulchro surgere: q̄ d̄ cruce descēdere. Qm̄ nō gaudebit inimic⁹ me⁹ sup me. Gausi sūt et tūc: surrexit christ⁹: glificat⁹ est christ⁹. Vidēt mō in hōie ipsi⁹ p̄uerti gen⁹ hūanū: mō insultēt: mō caput agitēt: imō iā caput figāt: aut si agitāt caput: stupendo et mirādo agitēt. Nō em̄ dicūt: nunqd̄ forte ille ē quē dixerūt Moyses et pphete: Be illo em̄ dixerūt. Sic ouis ad imolandū duct⁹ ē: et sic agn⁹ corā tōdente: se sine voce: sic nō aperuit os suū: vulnerib⁹ ei⁹ sanati sum⁹. Videm⁹ enī: q̄ crucifix⁹ iste ducit post se gen⁹ hūanū: et sine cā dixerūt p̄res n̄ri: occidam⁹ eū: ne seculū post illū p̄rgat. Forte nō post eū p̄geret: si nō esset occisus. In h̄ cognoui qm̄ voluisti me: qm̄ nō gaudebit inimic⁹ me⁹ sup me. Adē autē propter inocentiā meā suscepisti. Clere p̄r inocentiā: p̄r integritatē sine pctō: reddidit sine d̄bito: flagella sine merito: p̄r inocentiā meā suscepisti me. Et cōfirmasti me in cōspectu tuo ieternū. Cōfirmasti me in cōspectu tuo: infirmasti ad t̄ps. Cōfirmasti in cōspectu tuo: infirmasti in cōspectu hoim. Quid q̄: Laudes illi: glia illi. Benedic⁹ d̄ns de⁹ israel. Ille est enī de⁹ israel: de⁹ n̄r: deus Jacob. de⁹ minorū filij:

de⁹ minoris ppli. Nemo dicat: de iudeis h̄ dixit: Nō sū ego isrl. Magis iudei nō sūt israel. Maior enim filius: ipse est ppl̄s reprobat⁹: minor ppl̄s dilectus. Maior fuit minori: mō impletū est: mō fr̄es nobis seruiūt iudei: tāq̄ capsarij n̄ri sūt: studentibus nobis codices portāt. Audite in q̄ nobis iudei seruiūt: et nō sine cā. Cayn ille frater maior q̄ occidit miōrē frat̄e accepit signū ne occideretur: id est vt maneat ip̄e ppl̄s. Ad illos sūt pphete et lex: in qua lege et in quib⁹ pphete christ⁹ p̄dicat⁹ est. Qm̄ agim⁹ cū paganis: et ostendim⁹ b̄ euenire mō in ecclia xpi: qd̄ an̄ p̄dictū ē de noie xpi: d̄ capite et corpe xpi: ne putēt nos finisse illas p̄dicatōes: ex his reb⁹ q̄ acciderūt q̄s existimant nos p̄scipisse quasi future eēt: p̄ferim⁹ codices iudeoz. Nempe iudei inimici n̄ri sūt: de charit̄e inimici p̄uincif aduersarij. Oia enī d̄ns distribuit: oia p̄ salute n̄ra ordiauit. P̄dixit an̄ nos: impleuit h̄ t̄pe n̄ro. Et q̄ nōdū: impleuit: impleturus est: Ita tenem⁹ redditorē: vt credam⁹ debitorem. Quia et illa q̄ nōdū dedit: dabit. Sicut ea q̄ nōdū dederat: dedit. Si q̄s p̄bare vult vbi sint scripta: legat Moysen et pphetas. Si aliq̄s p̄strepit inimic⁹ et dic: vos vob̄ pphetias finistis: p̄ferant codices iudeoz: q̄ maior fuit miōri. Ibi legāt ista p̄dicta q̄ mō videm⁹ impleta: et dicam⁹ oēs: Benedic⁹ d̄ns deus israel. A seculo et in seculū: et dicet omnis ppl̄s fiat fiat.

Explicit Tractatus de ps. XL

Incipit Tractatus de ps. XLI

Prefatio.

Olim est vt desiderat aia n̄ra in verbo dei gaudē vobiscū: et in illo vos salutare q̄ est n̄r̄m adiutorij salutare. Qd̄ q̄ d̄ns dat audite p̄ nos: et in illo exultate nobiscū in f̄mōe ei⁹: et in veritate et in caritate ei⁹. Psalmū enī suscepim⁹: d̄ q̄ loq̄ndū ē vob̄ cōgruū desiderij nostruz. Lepit enim iste psalm⁹ a sancto quodā desiderio: et ait qui sic cantat. **E**xpositio psalmi.

Quādmōdū desiderat ceruis ad fontes aquarū: ita desiderat aia mea ad te deus. Quis ē qui sic cātat: Si volum⁹ nos sumus. Et qd̄ q̄ras extra q̄s nā sit: cuz in tua p̄tate sit esse qd̄ queris. Tñ nō v̄n̄ h̄o est: s̄ vnū corp⁹ est. Corp⁹ autē christi ecclia est: Nec in oib⁹ q̄ intrāt eccliam iuenit tale desiderij: s̄ tñ q̄cūq̄ suauitatē d̄ni gustauerit: et qd̄ eis sapit agnoscūt in cātico: nō putēs

Alia lra. 101